

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คนไทยทุกคนมีความจำเป็นต้องใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารเพื่อดำเนินชีวิตประจำวัน ในสังคมให้ประสบความสำเร็จ จึงต้องสื่อสารให้เข้าใจตรงกันทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารทำให้การสื่อสาร บรรลุวัตถุประสงค์โดยเฉพาะการประกอบธุรกิจการทำงาน การศึกษาเล่าเรียนทุกสาขาวิชาจำเป็น ที่จะต้องใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารเป็นพื้นฐานของการศึกษา ดังนั้นจึงถือได้ว่าวิชาภาษาไทย มีความสำคัญเป็นอย่างมากวิชาภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยจัดโครงสร้างหลักสูตรของแต่ละสถานศึกษา ทั่วประเทศที่กำหนดเวลาเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมากเป็นลำดับหนึ่งเกือบทุกช่วงชั้น เพราะวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีความสำคัญสำหรับผู้เรียนที่จำเป็นต้องใช้ทักษะทางภาษาเป็นพื้นฐาน ในการเรียนวิชาอื่น ๆ

สอดคล้องกับที่กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 1) ได้จัดให้การเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ในปัจจุบันเน้นใช้ภาษาไทยในการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตและปัญหาสังคม เน้นการสอนภาษา ในฐานะเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้เพื่อใช้ในการพัฒนาตนเอง โดยเฉพาะสังคมไทยทุกวงการธุรกิจ จำเป็นต้องใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ดังนั้นแล้วคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงจำเป็น ที่จะต้องมีการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้มีคุณภาพ จัดการเรียนการสอนภาษา เพื่อพัฒนาความคิดให้เกิดกับผู้เรียน เน้นการอนุรักษ์ภาษาไทยในฐานะวัฒนธรรมตลอดจนถ่ายทอด วัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจสภาพสังคมวัฒนธรรมทั้งในอดีต ปัจจุบัน และสังคมในอนาคต รวมถึงศึกษาภูมิปัญญาทางภาษาในท้องถิ่นต่าง ๆ

ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงมีความต้องการที่จะพัฒนานักศึกษา ในสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาแล้วให้มีความเป็นเลิศด้านภาษาไทยให้แสดงออกถึงเขาวนปัญญา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีทักษะทางสังคมและทักษะในการปลูกฝังพลเมืองดี พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกต่อหน้าที่และมีความรับผิดชอบต่อสังคมอันจะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ได้อย่างมีคุณภาพ

จากสภาพปัจจุบันพบว่าสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยอยู่ในภาวะวิกฤตตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2539 เป็นต้นมาและในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540-2544) ได้กำหนด ให้มีการปฏิรูประบบบริหารภาครัฐและเอกชนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดี จึงมีนโยบายปรับลดจำนวนคนในระบบราชการ บริษัท องค์กรธุรกิจเอกชนไทยให้มีขนาดเล็กลงและมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และจากการวิจัยพบว่านักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยเมื่อจบการศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการประกอบอาชีพอิสระทางด้านการใช้ภาษา (ชรินทร์ มั่งคั่ง, 2551) ฉะนั้นบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยที่สำเร็จการศึกษา จึงได้รับผลกระทบโดยตรงจากวิกฤติการณ์ดังกล่าว เนื่องจาก

ปริมาณของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีปริมาณไม่สอดคล้องกับตำแหน่งงานที่รองรับ โดยในแต่ละปี การศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จะมีผู้สำเร็จการศึกษาที่ประสงค์จะทำงานและมีความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ประสงค์จะทำงานนั้นเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งที่บ่งชี้แนวโน้มของผู้ที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานในแต่ละปี ข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์แก่สาขาวิชาภาษาไทย และเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ในการนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนางานด้านต่าง ๆ และยังเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการหรือนายจ้างที่ต้องการจ้างงาน

เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่าสถาบันการศึกษาไม่ว่าระดับใด ๆ เปรียบเสมือนสถานประกอบการต่าง ๆ ที่อาจรับผิดชอบในด้านการผลิต ขนส่งและจำหน่ายสินค้าหรือเครื่องอุปโภคบริโภคต่าง ๆ ทั้งนี้สถาบันการศึกษาเป็นองค์กรหรือสถาบันที่มีภารกิจบริหารจัดการและบริการด้านการศึกษาซึ่งผลที่เกิดขึ้นอาจเป็นจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละชั้นปีและผู้สำเร็จการศึกษาตลอดหลักสูตร ดังนั้น ผลลัพธ์ (outcome) ที่เป็นหน่วยบุคคลผู้สำเร็จการศึกษาแต่ละชั้นปีและแต่ละหลักสูตรหรือโปรแกรมจะมีมากหรือน้อยเพียงใดอาจเกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา และผู้เรียน ผลดังกล่าวอาจเรียกว่าผลที่สำเร็จตามวัตถุประสงค์ระดับเบื้องต้น (Immediate objectives) หรืออาจเรียกว่าผลลัพธ์นั่นเอง ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละสถาบันจะได้รับการยอมรับว่ามีคุณภาพหรือมีคุณสมบัติที่ตอบสนองต่อการประกอบอาชีพ (อุตสาหกรรม) มากน้อยเพียงใดนั้นถือว่าเป็นผลที่สำเร็จตามวัตถุประสงค์ระดับกลาง (Intermediate objectives) และถ้าผู้สำเร็จการศึกษาได้นำความรู้ ความสามารถตลอดจนทักษะต่าง ๆ ประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตจนทำให้ตนเองประสบความสำเร็จด้านการงานและชีวิตส่วนตัว ทำให้สังคมโดยภาพรวมเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางบวกจนส่งผลทำให้คุณภาพชีวิตของประชากรในสังคมดีขึ้น จัดว่าเป็นผลที่สำเร็จตามวัตถุประสงค์ระดับสูงสุด (Ultimate objectives)

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาภาษาไทยจึงตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องทราบถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตที่สะท้อนจากนายจ้างที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ใช้สำหรับพัฒนาและวางแผนการผลิตบัณฑิตและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาไทย ให้มีคุณภาพเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาภาษาไทยในปีการศึกษา 2559 และปีการศึกษา 2560 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการเกี่ยวกับลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาภาษาไทยในปีการศึกษา 2559 และปีการศึกษา 2560 จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ขอบเขตของโครงการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร เป็นหัวหน้าหน่วยงานที่บัณฑิตของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2559 จำนวน 43 แห่ง และปีการศึกษา 2560 จำนวน 38 แห่ง สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ปฏิบัติงานอยู่ จากสถานประกอบการ จำนวนรวมทั้งสิ้น 81 แห่ง

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยความพึงพอใจของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2559 และปีการศึกษา 2560 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้แก่

- 1) ข้อมูลเกี่ยวกับการมีงานทำของบัณฑิต
- 2) ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- 3) ลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต
- 4) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

บัณฑิตรุ่น 40 หมายถึง บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2559 ที่ได้เข้าทำงานในหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรเอกชน

บัณฑิตรุ่น 41 หมายถึง บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2560 ที่ได้เข้าทำงานในหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรเอกชน

ผู้ใช้บัณฑิต หมายถึง ผู้ประกอบการ นายจ้าง ผู้จ้างงาน ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2559 และ 2560 จากทั้งหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรเอกชน

ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ นายจ้าง ผู้จ้างงาน ผู้บังคับบัญชาที่มีต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรศิลปศาสตร

บัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2559 และ 2560

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รับทราบถึงผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาภาษาไทยปีการศึกษา 2559 และปีการศึกษา 2560 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
2. ได้รับทราบถึงความสำเร็จในการตอบสนองความต้องการของสังคม และประเทศชาติ
3. ได้รับผลการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการการศึกษา และการบริหารจัดการการศึกษาต่อไป

